

Identifying Effective Factors in the Development of Elite Sports with a Research Synthesis Method: A Meta-synthesis Approach

Behnam Naghipour Givi^{1✉}, Abdullah Rasae Rad²

1. Corresponding Author, Department of Sports Sociology, Sport Sciences Research Institute of Iran (SSRI), Tehran, Iran

E-mail: B.naghipour@ssrc.ac.ir

2. Department of Sports Management, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: Abdolah.r1371@gmail.com

Article Info	ABSTRACT
<p>Article type: Research Article</p> <p>Article history: Received: 18 February 2022 Received in revised form: 23 April 2022 Accepted: 9 May 2022 Published online: 23 August 2023</p> <p>Keywords: <i>Elite Sports,</i> <i>Hierarchical model</i> <i>Meta-Synthesis Method,</i> <i>systematic review,</i> <i>Sandlowski and Barroso's</i> <i>Model.</i></p>	<p>Introduction: This study aimed to identify the effective factors in the development of elite sports.</p> <p>Method: This research was conducted using qualitative methodology. The analysis process followed a seven-step approach developed by Sandelowski and Barros (2006). The research community consisted of databases and reputable domestic journals in this field. Using a purposeful sampling method and entry criteria, the researchers selected 54 documents to use as their sample.</p> <p>Results: The development of elite sports involves several key concepts, including management requirements, financial and economic, sociocultural, political, legal, human resource requirements, educational and scientific, geographical, media, and physical platforms, talent search systems, support networks, and personal traits.</p> <p>Conclusion: Elite sports play a vital role in the growth and success of sports. By carefully planning and focusing on key factors, it is possible to achieve various goals such as increasing the number of elite events, winning more medals on the international stage, gaining recognition on a global scale, improving the status of national teams, and creating a stronger sense of national identity and unity.</p>

Cite this article: Naghipour Givi, A., & Rasae Rad, A. (2023). Identifying Effective Factors in the Development of Elite Sports with a Research Synthesis Method: a Meta-synthesis Approach. *Sport Management Journal*, 15(2), 203-218.

DOI:<http://doi.org/10.22059/JSM.2022.338288.2899>.

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under
CC BY-NC 4.0 | web site: <https://jrm.ut.ac.ir/> | Email: jrm@ut.ac.ir.

Extended Abstract

Introduction

Overall, elite sports are viewed as a crucial component in the growth of modern nation-states. Specifically, the development of sports is related to the idea of advancing elite-level competitions and preparing elite athletes. The reasoning behind the substantial investment made by the government and affiliated organizations in international elite and professional sports rests on the belief that triumph in this domain will yield a multitude of advantageous outcomes, including greater involvement in sports within society and heightened global status. It is crucial to recognize that attaining success in sports on both national and international levels (elite sports) is influenced by multiple factors. Understanding these factors can be highly beneficial in creating effective sports programs aimed at advancing elite-level competitions. The synthesis method is a research method that presents an opportunity to establish a thorough model and identify the impactful factors behind any social phenomenon, with greater accuracy compared to other methods. As a result, the present study focused on utilizing the meta-synthesis method to merge qualitative studies related to elite sports. The ultimate objective was to develop a comprehensive model that outlines the contributing factors to the growth of elite-level competitions.

Methods

The current study is qualitative and utilized document-based and retrospective secondary research methods for data analysis. It falls under the category of research synthesis studies in terms of qualitative methodology. The research data was collected, sorted, merged, and interpreted using the meta-synthesis method. To precisely identify, extract, and combine relevant codes, the common seven-step method outlined in Sandelowski and Barros's (2006) meta-synthesis technique was employed.

Results

This research could identify 14 primary categories that significantly contribute to the growth of elite-level competitions through a systematic analysis of articles. These categories are as follows: (1) management criteria, (2) financial and economic platforms, (3) sociocultural platforms, (4) political platforms, (5) legal platforms, (6) human resource requirements, (7) educational and scientific platforms, (8) geographic and climatic platforms, (9) media and promotional

elements, (10) holistic talent scouting systems, (11) support networks, (12) individual and psychological traits, (13) physical platforms, and (14) event hosting systems. The systematic review of relevant studies resulted in the extraction of 332 primary codes and 43 concepts. Figure (1) provides a hierarchical model that illustrates the formation of factors behind the advancement of elite-level competitions. This visual representation depicts how various concepts are interconnected and form communication patterns.

Conclusion

Elite-level competitions are vital components in the growth and progress of sports within a country. The objectives behind this include enhancing the quantity and quality of elite events, securing victories and medals on the global stage, achieving international recognition, and maintaining or elevating the position of national teams in rankings. Therefore, to obtain the advantages related to elite-level competitions and sustain enduring success over time, national sports organizations must prioritize enhancing their approach towards sports development and elite athletic programs. This includes creating effective plans and strategies geared towards advancing sports development. Attaining the objectives mentioned above, as previously mentioned, is reliant on numerous factors that aid in advancing elite-level competitions. It is worth noting that the development of sports at this level is not a linear or isolated process and is impacted by multiple factors. This multifaceted phenomenon necessitates considering all contributing components in a prioritized manner, without neglecting any element.

This work is based upon research funded by Iran National Science Foundation (INSF) under project No.4004192

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

In conducting this research, all ethical points have been observed.

Funding:

The research was assisted by the country's support program for researchers and technologists.

Authors' contribution:

The authors made equal contributions to this study.

Conflict of interest:

The authors have no conflicts of interest

Acknowledgments:

The researchers express their grateful thanks to all those who cooperated in the implementation of the current study.

شناسایی عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی با رویکرد سنتز پژوهی: رهیافت فراترکیب

بهنام نقی پور گیوی^۱، عبدالله رسایی راد^۲

۱. نویسنده مسئول، گروه جامعه‌شناسی ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران. رایانامه: B.naghipour@ssrc.ac.ir

۲. گروه مدیریت ورزشی دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: Abdolah.r1371@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	مقدمه: هدف این پژوهش، شناسایی عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی بود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۹	روش پژوهش: این تحقیق به لحاظ روش‌شناسی، از نوع پژوهش‌های کیفی بود. فرایند تحلیل در قالب رویکرد هفت‌مرحله‌ای ساندلوسکی و باروسو (۲۰۰۶) صورت پذیرفت. جامعه پژوهش شامل پایگاه‌های داده و مجلات معتبر داخلی در این حوزه بود. بر اساس معیارهای ورود و با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند، ۵۴ سند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۲/۰۳	یافته‌ها: الزامات مدیریتی، بسترهای مالی - اقتصادی، بسترهای اجتماعی و فرهنگی، بسترهای سیاسی، بسترهای قانونی، الزامات منابع انسانی، بسترهای آموزشی - علمی، بسترهای جغرافیایی، زمینه‌های رسانه‌ای، سیستم استعدادیابی، شبکه حمایتی، ویژگی‌های شخصی، بسترهای فیزیکی و رویدادهای ورزشی به‌عنوان مفاهیم اصلی مرتبط با توسعه ورزش قهرمانی شناسایی شدند.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۲/۱۹	نتیجه‌گیری: ورزش قهرمانی از ارکان مهم توسعه ورزش است که با برنامه‌ریزی دقیق بر روی عوامل مؤثر در توسعه آن، می‌توان به اهدافی همچون افزایش جمعیت ورزش قهرمانی، کسب مدال‌های بیشتر در عرصه بین‌المللی، کسب وجهه بین‌المللی، ارتقای جایگاه تیم‌های ملی و تقویت هویت و انسجام ملی دست یافت.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۶/۰۱	کلیدواژه‌ها: الگوی ساندلوسکی و باروسو، الگوی سلسله‌مراتبی، روش فراترکیب، مرور سیستماتیک، ورزش قهرمانی.
استناد: نقی پور گیوی، بهنام؛ و رسایی راد، عبدالله (۱۴۰۲). شناسایی عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی با رویکرد سنتزپژوهی: رهیافت فراترکیب. نشریه مدیریت ورزشی، (۲) ۱۵، ۲۱۸-۲۰۳.	
DOI: http://doi.org/10.22059/JSM.2022.338288.2899	
این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کرییتیو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. آدرس نشریه: https://jsm.ut.ac.ir/ ایمیل: jsm@ut.ac.ir	
ناشر: انتشارات دانشگاه تهران.	© نویسندگان.

مقدمه

امروزه ورزش صنعتی میلیارد دلاری با رشد ۵۰ درصدی، در طول یک دهه است که به‌عنوان یکی از ۱۰ صنعت برتر دنیا، به‌سرعت در حال رشد است (خرسندی‌فر و همکاران، ۲۰۱۹). ورزش در نگاه اول بیشتر به‌عنوان ابزاری برای ترویج صلح و توسعه در راستای اهداف سازمان ملل متحد با مضمون «ورزش برای شما خوب است» مورد توجه قرار گرفت، به مرور مفهوم ترویج گفتمان " توسعه " و " ورزش برای توسعه " به‌عنوان سیاست عمومی در صنعت کشورهای توسعه‌یافته و برخی کشورهای در حال توسعه مسیر خود را باز کرده است. افزایش چشمگیر نقش ورزش در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشورها، پیشرفت در زمینه ورزش را به یکی از اولویت‌های راهبردی برنامه‌ریزان در کشورهای مختلف تبدیل کرده است. نمونه این امر، کشور برزیل است که مفهوم توسعه از طریق ورزش را در صدر سیاست‌های عمومی و دولتی خود قرار داده است و از آن به‌عنوان ابزاری برای تغییر و توسعه استفاده می‌کند (ادیب روشن و همکاران، ۲۰۱۸).

به‌طور کلی ورزش قهرمانی، از مختصات حیاتی برای توسعه ملت - دولت‌های مدرن به‌حساب می‌آید (فانکر^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). به‌طور خاص نیز، بخشی از توسعه ورزش با مفهوم توسعه ورزش قهرمانی و پرورش ورزشکاران نخبه‌گره خورده است (علیزاده و همکاران، ۲۰۲۰). در سطح حاکمیتی نیز ورزش قهرمانی اغلب به‌عنوان منبع ارزشمندی در نظر گرفته می‌شود که دولت‌ها از ظرفیت آن برای رسیدن به گستره وسیعی از اهداف ورزشی و غیرورزشی خود استفاده می‌کنند. منطق سرمایه‌گذاری گسترده دولت و نهادهای مرتبط در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای بین‌المللی، مبتنی بر این استدلال است که موفقیت در این عرصه به‌طور مثبتی، گستره وسیعی از نتایج مطلوب مانند افزایش مشارکت اجتماعی در ورزش و افزایش اعتبار بین‌المللی را به‌همراه خواهد داشت (هوت^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). این نوع موفقیت‌ها باعث حس غرور ملی می‌شود و پیوستگی اجتماعی، وجهه بین‌المللی و ظرفیت سوددهی اقتصادی کشور را افزایش می‌دهد (گرین و هولیهان^۳، ۲۰۰۶). برای نمونه قانون اساسی ژاپن (۲۰۱۱) مزایای ورزش قهرمانی را به رسمیت می‌شناسد و معتقد است که ورزش قهرمانی، غرور و شادی، چشم‌اندازی روشن و هیجان را برای شهروندان به ارمغان خواهد آورد (فراهانی و همکاران، ۲۰۲۰). به‌طور مشابه، دولت بریتانیا بر اهمیت به حداکثرسانی موفقیت ورزش‌های قهرمانی به دو دلیل تأکید ویژه‌ای دارد: اولاً تأثیرات مثبت بر رفاه و توسعه اجتماعی؛ ثانیاً الهام‌بخشی ورزش قهرمانی برای توسعه سطح مشارکت مردم در ورزش (آینده حکمرانی ورزش^۴، ۲۰۱۵).

کسب موفقیت ورزشی در مسابقات بین‌المللی و ملی (ورزش قهرمانی) متأثر از عوامل مختلفی است. شناخت عوامل مؤثر در موفقیت ورزشی می‌تواند در امر تدوین برنامه‌های ورزشی در جهت توسعه ورزش قهرمانی کمک شایانی کند. پژوهش‌های متعددی در زمینه توسعه ورزش قهرمانی صورت پذیرفته که این پژوهش‌ها هرکدام به عوامل متفاوتی اشاره کرده‌اند: برای نمونه دی بوسچر^۵ و همکاران (۲۰۰۹)، عوامل نه‌گانه‌ای را که در توسعه ورزش قهرمانی کشورها تأثیرگذارند، در سه دسته شناسایی و طبقه‌بندی کردند: دسته اول ورودی، که شامل منابع انسانی و مالی است؛ دسته دوم پذیرش - فرایند، که عبارت است از راهبردها و سیاست‌هایی که توسعه ورزش قهرمانی را تسهیل می‌سازد و مشتمل بر تسهیلات تمرین، مربی، مسابقات و پژوهش‌های علمی است؛ دسته سوم خروجی است که نتیجه ورزش قهرمانی است و به‌وسیله مدال‌های المپیک و رقابت‌های ملی و بین‌المللی و تعداد ورزشکاران در سطح حرفه‌ای مشخص می‌شود. شعبانی و همکاران (۲۰۲۰) با تدوین الگوی ساختاری - تحلیلی توسعه ورزش قهرمانی زنان، عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی زنان را در سه سطح (مناطق نفوذی - مناطق پیوندی - مناطق وابسته) صورت‌بندی می‌کنند: بر اساس تحلیل میک مک «حمایت مالی و ساختار و سیاستگذاری ورزش» در منطقه نفوذی؛ «رقابت‌های ملی و بین‌المللی» در منطقه پیوندی؛ «اماکن و تسهیلات آموزشی، حمایت شغلی و سیستم مربی‌گری» در منطقه خودمختار و «محیط قهرمانی و مشارکت ورزشی» در منطقه وابسته قرار

1. Faulkner

2. Haut

3. Green & Houlihan

4. The future of sports governance

5. De Bosscher

می‌گیرند. کشاورز و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان «تحلیل عوامل مؤثر بر رفتار مدیران ورزش قهرمانی ایران با رویکرد برنامه‌ریزی سناریو»، عوامل هفت‌گانه برنامه جامع ورزش قهرمانی، سیستم حمایتی مداوم، نظام جامع استعدادیابی، امکان ورزشی مدرن، دوره‌های بازآموزی مربیان، تمرینات علمی درازمدت و سیستم ارزیابی عملکرد مربیان و ورزشکاران را بر رفتار مدیران ورزش قهرمانی ایران با رویکرد برنامه‌ریزی سناریو مؤثر می‌دانند. باقری و همکاران (۲۰۱۹) نیز در مقاله‌ای با عنوان «شناسایی عوامل مؤثر بر جذب حامیان ورزش به‌عنوان عامل مؤثر در ورزش قهرمانی»، به ترتیب اهمیت عوامل داخلی (عوامل مدیریتی، منابع مالی، منابع انسانی، سیستم بازاریابی، سیستم اطلاعاتی، تولید یا عملیات حمایتی و تحقیق و توسعه)، عوامل خارجی خرد (مشتریان، رسانه‌ها، رقبای بالقوه و رقبای غیرمستقیم) و عوامل خارجی کلان (سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فناوری) را به‌عنوان سه عامل بنیادین مؤثر بر جذب حامیان از ورزش قهرمانی به‌منظور توسعه ورزش شناسایی کردند. آرین و همکاران (۲۰۱۸)، حمایت اجتماعی، حمایت مالی، نیازهای شغلی، سبک زندگی، حمایت پزشکی، حمایت‌های ورزشی، حمایت‌های آموزشی - تحصیلی، حمایت دولت و زیرساخت‌ها را به‌عنوان عوامل نه‌گانه در حمایت از بانوان ورزشکار نخبه در ورزش قهرمانی شناسایی کردند. میروسی و سلاجقه (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «شناسایی و اولویت‌بندی عوامل هویت دینی - ملی مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی از دیدگاه ورزشکاران»، پنج عامل شامل شهرت و محبوبیت، سلامت اخلاقی، عزتمندی، میل به پیشرفت و نیز فرهنگ دینی و ارزش‌محوری را به‌عنوان عناصر اصلی هویت دینی و ملی مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی دانستند. افتخاری و همکاران (۲۰۱۸) با ارائه مدل اندازه‌گیری موانع توسعه والیبالی قهرمانی زنان ایران در سه سطح کلان، میانی و خرد دریافتند که در سطح کلان، مؤلفه فرهنگی در سطح میانی مؤلفه استعدادیابی و در سطح خرد، نگرش ضعیف به انجام فعالیت‌های ورزشی مهم‌ترین موانع توسعه والیبالی زنان در ایران است. بر اساس یافته‌های پژوهش آنان، راهکارهایی مانند افزایش پوشش رسانه‌های ملی جهت مشارکت بیشتر و فرهنگ‌سازی گسترده، بهبود نگرش مثبت جامعه به ورزش زنان و هموار کردن بستر مشارکت بیشتر آنها به دلیل داشتن پتانسیل‌های بالا، طراحی برنامه جامع جهت تقویت سیستم استعدادیابی و نیز نظارت منسجم بر پیشرفت ورزشکاران مستعد، در راستای توسعه والیبالی زنان ایران پیشنهاد شده است.

مدل‌ها و رویکردهای مختلفی در طول زمان ارائه شده‌اند که توجه به آنها می‌تواند راهگشای توسعه ورزش‌های قهرمانی در کشور باشد. البته این شیوه‌ها کاملاً مدل‌سازی نشده‌اند و تابع سیاست‌های ورزش قهرمانی کشورها و سازمان‌های ورزشی‌اند (علیزاده و همکاران، ۲۰۲۰). در زمینه طراحی و شناسایی الگوی جامع توسعه ورزش قهرمانی تلاش‌های بسیاری صورت گرفته تا مشخص کنند چرا بعضی کشورها در صحنه رقابت بین‌المللی و حتی داخلی موفق‌تر از دیگر کشورها هستند. اما به دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و همچنین مطالعات مستقل و پراکنده در یک زمینه، تدوین و توسعه الگوی جامعی که در آن همه عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی در سطح بین‌المللی لحاظ شده باشد، امکان‌پذیر نبوده است. یکی از روش‌های تحقیقی که امکان تدوین الگوی جامع و شناسایی عوامل مؤثر در مورد هر پدیده اجتماعی را ارائه می‌دهد و از اعتبار بیشتری نسبت به روش‌های دیگر برخوردار است، رهیافت فراترکیب است. در واقع روش فراترکیب^۱ با تلفیق، تجمیع و ترکیب مطالعات کیفی و گاهاً گذاره‌های کیفی مطالعات کمی، نگاهی جامع از پدیده موردنظر ارائه می‌دهد و پایانی بر مطالعات گسسته در یک زمینه خاص و تجمیع این مطالعات مستقل در یک حوزه پژوهشی خواهد بود؛ به عبارتی ماهیت سیستماتیک تحقیقات از نوع فرامطالعه که فراترکیب یکی از روش‌های رایج در این رویکرد پژوهشی است، با یکپارچه‌سازی مطالعات متعدد در یک حوزه مطالعاتی، با ارائه الگو و یافته‌های جامع، فراهم کردن نگرش سیستماتیک، درک جامع از پدیده موردنظر، کشف موضوعات جدید، تلخیص مطالعات، برون‌رفت از حالت تراکمی و انباشت دانش، رفع تناقضات و در آخر درک عمیق را در یک حوزه تحقیقی به مخاطبان ارائه می‌دهد.

این پژوهش با استفاده از رویکرد سنتز پژوهی^۲ رهیافت فراترکیب، با یکپارچه‌سازی مطالعات مرتبط با حوزه ورزش قهرمانی به‌دنبال طراحی و ارائه الگوی جامعی است که از طریق آن بتوان نگرش سیستماتیک، جامع و عمیق از پدیده موردنظر یعنی توسعه ورزش

1. Meta-Synthesis Method

2. Research synthesis

قهرمانی به مخاطبان خود ارائه داد. با شناسایی الگوی جامع عوامل توسعه ورزش قهرمانی و تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی و هدفمند بر اساس این الگو، می‌توان شاهد موفقیت‌های روزافزون ورزش کشور در سطح ملی و بین‌المللی بود.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر ماهیت و تحلیل داده‌ها، کیفی است. بر اساس روش جمع‌آوری داده‌ها نیز در زمره مطالعات ثانویه اسنادی و گذشته‌نگر است. از منظر روش انجام پژوهش، نیز تحلیلی - توصیفی است. داده‌های پژوهش نیز با استفاده از روش فراترکیب جمع‌آوری، جداسازی، ترکیب و تفسیر شد. برای شناسایی، استخراج تحلیل و ترکیب کدهای موردنظر نیز از روش هفت‌مرحله‌ای رایج در فراترکیب یعنی روش ساندلوسکی و باروسو^۱ (۲۰۰۶) استفاده شد. در ادامه به تفصیل این الگوی هفت‌مرحله‌ای مورد بحث قرار می‌گیرد.

تدوین و تنظیم پرسش‌های پژوهش: مرحله تنظیم سؤال‌های پژوهش، ضمن ایجاد نگاه جامع به پژوهشگر، مانع انحراف تحلیلی محقق از چارچوب ماهوی پژوهش می‌شود. در جدول ۱ سؤال‌های بنیادین پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. سؤال‌های مبانی پژوهش

شاخص‌ها	پرسش‌های پژوهش	پاسخ‌ها
چه چیزی	عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی؟	شناسایی الگوی جامع عوامل مؤثر بر توسعه ورزش
جامعه پژوهش	جامعه مورد بررسی برای دستیابی به این شاخص‌ها کدام‌اند؟	تمام مقالات فارسی معتبر مرتبط با هدف پژوهش
محدوده زمانی	عوامل مؤثر چه محدوده زمانی را پوشش می‌دهد؟	بدون محدودیت زمانی
چگونه	داده‌های موردنظر با چه روشی جمع‌آوری شدند؟	تحلیل اسنادی ثانویه

بررسی سیستماتیک متون: در این مرحله محققان توجه خود را به جست‌وجوی سیستماتیک بر مقالات منتشرشده در نشریات معتبر داخلی معطوف کردند. برای یافتن مقالات داخلی مرتبط با پژوهش، از چندین پایگاه داده معتبر و رایج داخلی شامل نورمگز، پایگاه نشریات کشور، جهاد دانشگاهی ... و نشریات معتبر ورزشی و غیرورزشی به‌منظور دستیابی به مقالاتی که شرایط ورود به پژوهش را دارا بودند، استفاده شد. در این پایگاه‌ها، مقالات معتبر و مرتبط با توسعه ورزش قهرمانی بدون قید محدودیت زمانی بررسی شد.

انتخاب پژوهش‌های مناسب: در مرحله ارزیابی و انتخاب پژوهش‌های مناسب، ۶۴ منبع به‌طور دقیق طی چند مرحله بازبینی شد تا مقاله‌های متناسب با سؤال‌های پژوهش شناسایی شدند. اسنادی که ارتباطی با سؤال‌ها نداشتند، یا به لحاظ روش‌شناسی و محتوا با هدف اصلی پژوهش مرتبط نبودند، از فرایند تحلیل حذف شدند. در نتیجه فرایند ارزیابی پژوهشگران از میان ۶۴ مقاله، ۱۰ مقاله حذف و ۵۴ سند برای تجزیه و تحلیل استفاده شد.

استخراج یافته‌ها: پس از اتمام مراحل ارزیابی مقالات، مطالعات مرتبط با هدف پژوهش انتخاب شد. در این مرحله محققان برای پاسخگویی به پرسش اصلی پژوهش در راستای شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی، فرایند شناسایی و استخراج یافته‌ها، به جست‌وجوی کدهای اولیه‌ای پرداختند که در میان مطالعات موجود بررسی شده بودند.

تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌ها: همان‌طور که گفته شد، در این پژوهش عوامل توسعه ورزش قهرمانی که از متون مطالعات منتخب استخراج شد، به‌عنوان کدهای باز و اولیه در نظر گرفته شدند. پس از جداسازی و بازمونتاز کدهای اولیه در واحدهای انتزاعی‌تر

^۱. Sandelowski & Barros

یعنی مفاهیم ثانویه طبقه‌بندی شدند. مفاهیم ثانویه نیز در سطح انتزاعی و کلی‌تر یعنی تم یا مقوله (ماهیت انتزاعی پدیده تحت بررسی مبتنی بر سؤال یا هدف تحقیق) دسته‌بندی شدند. در نهایت، مقولات در قالب یک توصیف جامع از موضوع پژوهش تلفیق و در سطح بالاتر یعنی عوامل توسعه ورزش قهرمانی ارائه شد. از طریق ترکیب پژوهش‌های کیفی و گزاره‌های کیفی مطالعات کمی مختلف و یکپارچه‌سازی یافته‌های آنها، تفسیر ترکیبی از عوامل توسعه ورزش قهرمانی به دست آمد. برای دسته‌بندی واحدهای معنادار در کنار نظرخواهی استادان، از مطالعات مشابه نیز برای دسته‌بندی شاخص‌ها و معیارها کمک گرفته شد. برای رهایی از خطای انباشت اطلاعات که به ماهیت تحقیقاتی از نوع فراترکیب برمی‌گردد و ممکن است نتیجه‌گیری معطوف به اهداف را از مسیر اصلی خارج کند، از الگوی ترسیم سلسله‌مراتبی^۱ برای رفع این نقیصه استفاده شد. بعد از توسعه خوشه‌ای کدها و تولید کدهای مرتبه بالاتر، محققان به تجزیه و تحلیل داده‌های بازنگری شده پرداختند. سیر شکل‌گیری و ظاهرشونده مقولات و الگوهای معنادار توسعه ورزش قهرمانی، در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. الگوهای استخراج‌شده حاصل از فراترکیب مطالعات توسعه ورزش قهرمانی

تم	مفاهیم فراگیر	مفاهیم سازمان‌دهنده (ثانویه)	فراوانی کدهای پایه
		برنامه‌ریزی و هماهنگی	۱۴
	الزامات مدیریتی - مکانیزم‌های ساختاری و سیستمی	نظام یکپارچه نظارت و کنترل استاندارد	۱۴
		بهبود نگاه راهبردی	۱۳
		نظام توزیع پاداش	۴
		ساختار سازمانی	۱۵
	بسترهای مالی - اقتصادی	تأمین مالی مستقل	۴
		خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری	۶
		شاخص‌های اقتصادی	۵
		بازاریابی ورزشی	۷
		محرك‌های اقتصادی	۷
	بسترهای اجتماعی و فرهنگی	فرهنگ اجتماعی	۱۲
توسعه ورزش قهرمانی		تعدیل محدودیت‌های عرفی - ملی - دینی نامعقول	۶
		توسعه جایگاه ورزش قهرمانی	۳
	بسترهای سیاسی	تأکید بر هویت دینی - ملی	۹
		تعدیل نگاه و ذهنیت سیاست‌بازانه	۶
		تعدیل و اصلاح حکمرانی ورزشی	۱۲
		قدرت نرم و دیپلماسی ورزشی	۷
	بسترهای قانونی و حقوقی	تدوین و طراحی نظام جامع حکمیت در ورزش قهرمانی	۲۲
	نیروی انسانی	شناسایی جذب و حفظ	۹
		توانمندسازی منابع انسانی	۷
	بسترهای آموزشی - علمی - تحقیق و توسعه	تحقیقات پژوهشی و کاربردی	۸
		پشتیبانی و حمایت پژوهشی	۷
		تحقیقات پژوهشی و کاربردی	
		دوره‌های آموزشی	۵
		زیرساخت‌های آموزشی علمی - پژوهشی	۴
		توسعه فناوری‌های آموزشی مرتبط با ورزش قهرمانی	۶

^۱. hierarchie method

۶	عوامل طبیعی و جبر محیطی	بسترهای جغرافیایی - اقلیمی
۴	عوامل جمعیت‌شناختی	
۱۶	نظام آمایش و قطب‌بندی سرزمینی ورزش	
۱۲	صلاحیت حرفه‌ای اهل رسانه	بستر تبلیغی - رسانه‌ای
۲	صلاحیت‌های اخلاقی	
۶	وظایف رسانه‌های حاکمیت - دولت	
۸	فرایندهای استعدادیابی (شناسایی - جذب و توسعه)	سیستم جامع استعدادیابی
۳	زیرساخت‌های استعدادیابی	
۸	حمایت فنی - علمی	
۷	حمایت مالی	چتر حمایتی
۵	پشتیبانی از حامیان	
۲	حمایت اجتماعی و خیریه	
۶	مهارت‌های روانی - شناختی	ویژگی‌های فردی
۷	سرمایه روان‌شناختی	
۵	ویژگی‌های آنروپومتریکی	
۷	تجهیزات و اماکن	بسترهای فیزیکی - مادی
۶	افزایش تجارب برگزاری	
۷	حضور در مسابقات	
		نظام رویدادها

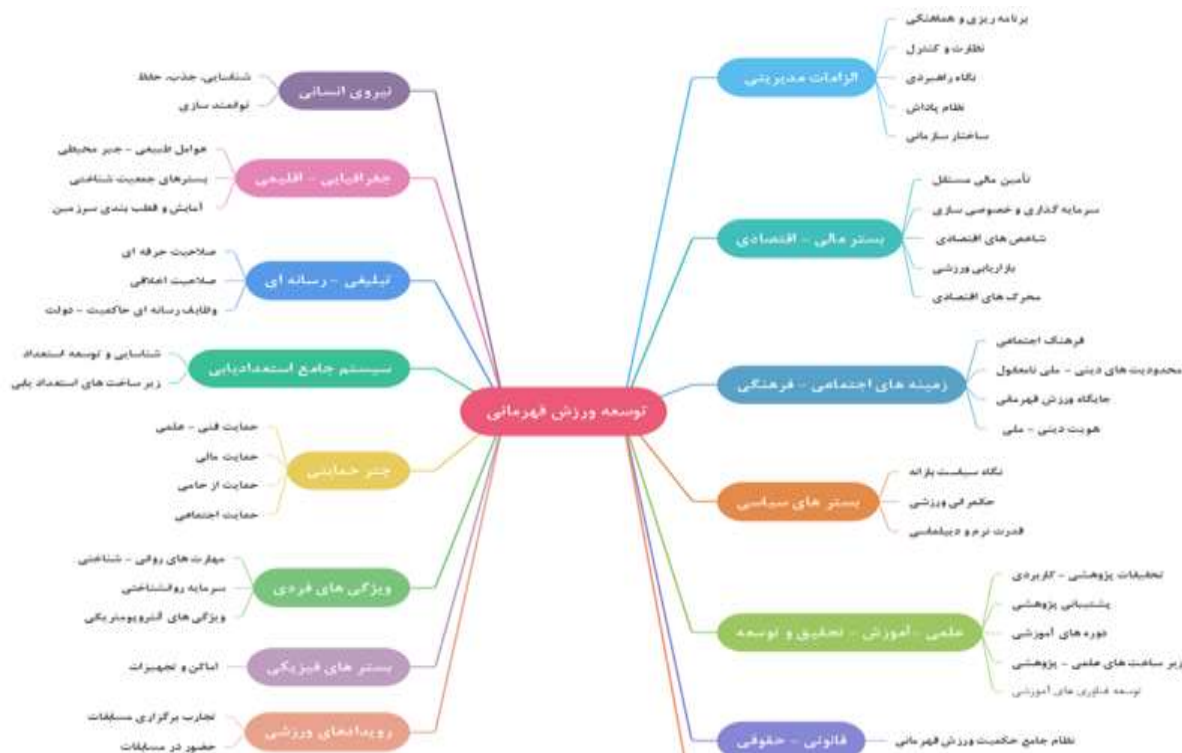
ارزیابی کیفیت کدهای استخراجی: به‌منظور سنجش پایایی و میزان توافق مدل طراحی‌شده از شاخص کاپا استفاده شد. با توجه به تعداد مفاهیم مشابه و مفاهیم متفاوت ظاهرشونده، مقدار شاخص کاپا محاسبه شد. مطابق جدول ۳ نتیجه ضریب کاپای کوهن ۰/۶۶ در سطح معناداری ۰/۰۵ P به‌دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مناسب کدهای استخراجی است. با توجه به مقدار شاخص کاپا، فرض استقلال کدهای استخراجی رد و عدم وابستگی آنها به یکدیگر تأیید می‌شود که این امر به معنای وضعیت معتبر و مناسب توافق بین دو کدگذار است.

جدول ۳. ضریب کاپای کوهن - توافق بین کدگذاران

کدگذار (۲)						
P	عدم فرض صفر	کاپا	مجموع	بله	خیر	
۰/۰۰۰	۰/۱۵۱	۰/۶۶۴	۹	۴	۵	خیر
			۳۴	۳۴	۰	بله
			۴۳	۳۸	۵	مجموع

یافته‌ها و الگوی جامع پژوهش: در آخرین مراحل هفت‌گانه فراترکیب از نگاه باروسو و ساندلوسکی (۲۰۰۶) الگوی جامع استخراجی ارائه می‌شود. در این پژوهش بر اساس مرور سیستماتیک مقالات، در مجموع ۱۴ مقوله اصلی به‌عنوان عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی شناسایی شدند. این مقوله‌ها عبارت‌اند از: ۱. الزامات مدیریتی، ۲. بسترهای مالی - اقتصادی، ۳. بسترهای اجتماعی - فرهنگی، ۴. بسترهای سیاسی، ۵. بسترهای قانونی و حقوقی، ۶. الزامات منابع انسانی، ۷. بسترهای علمی - آموزشی، ۸. بسترهای جغرافیایی - اقلیمی، ۹. عناصر تبلیغی - رسانه‌ای، ۱۰. سیستم جامع استعدادیابی، ۱۱. شبکه حمایتی، ۱۲. ویژگی‌های فردی و روانی، ۱۳. بسترهای فیزیکی، ۱۴. نظام برگزاری رویدادها. همچنین ۳۳۲ کد اولیه و ۴۳ مفهوم، از مرور سیستماتیک مطالعات مرتبط استخراج شد.

در شکل ۱ الگوی سلسله‌مراتبی شکل‌گیری عوامل توسعه ورزش قهرمانی (نمایش بصری شکل‌گیری الگوهای ارتباطی مفاهیم) ارائه شده است.

شکل ۱. الگوی ذهنی سلسله‌مراتبی شکل‌گیری عوامل توسعه ورزش قهرمانی

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر تلاش شد با استفاده از مرور سیستماتیک و ساختارمند با رویکرد فراترکیب، نتایج یافته‌های کیفی سایر محققان تلفیق و با شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی، طبقه‌بندی جامعی از آن ارائه شود. بر این اساس، طی ترکیب و تفسیر یافته‌ها با توجه به مفاهیم و کدهای مورد تأکید در مقالات منتخب، چارچوب و الگوی جامع توسعه ورزش قهرمانی با استخراج ۱۴ مقوله، ۴۳ مفهوم سازمان‌دهنده (ثانویه) و ۳۳۲ کد باز شناسایی شد. هر کدام از این مقولات در پیوست و ذیل خود مفاهیم ثانویه و کدهای اولیه‌ای را شامل می‌شوند که در ادامه و با توجه به محدودیت‌های مقالات پژوهشی و ماهیت رهیافت فراترکیب که گستره وسیعی از مطالعات متعدد و گاه متناقض را شامل می‌شود به اختصار ارائه و تبیین خواهد شد.

الزامات مدیریتی - مکانیزم‌های ساختاری و سیستمی: مقوله الزامات مدیریتی در نتیجه مرور سیستماتیک اسناد مرتبط شکل گرفت. مفاهیم این مقوله شامل برنامه‌ریزی و هماهنگی، نظام یکپارچه نظارت و کنترل استاندارد، بهبود نگاه راهبردی، نظام توزیع پاداش و ساختار سازمانی بودند که از تجمیع کدهای اولیه به دست آمدند. بنابر نظر متخصصان از عوامل مهم پیشرفت ایران در سطح قهرمانی الزامات مدیریتی است. سوتریادو و شیلپوری^۱ (۲۰۰۹) به نقش برنامه‌ریزی بلندمدت در موفقیت سازمان‌های ورزشی و توسعه ورزش

^۱. Sotiriadou & Shilbury

قهرمانی اشاره کرده‌اند. سیف پناهی و همکاران (۲۰۱۷) بیان می‌کنند سازمان‌هایی که برای انجام مأموریت و دستیابی به اهداف خود از مدیریتی قوی و مبتنی بر برنامه‌ریزی راهبردی استفاده می‌کنند، در فعالیتهای مختلف از جمله ورزش قهرمانی به موفقیت‌های چشمگیری دست یافته‌اند. این یافته‌ها با نتایج تحقیق فراهانی و همکاران (۲۰۲۰) که نبود برنامه‌ریزی، راهبرد مشخص و نبود هماهنگی بین بخش‌های مختلف ورزش قهرمانی را چالش‌هایی برای ورزش قهرمانی می‌دانند نیز همخوان است. در واقع فقدان برنامه راهبردی و نبود جهت‌گیری‌های مشخص و وجود قوانین ناهماهنگ و موازی و به‌نوعی عدم هماهنگی مناسب در بین بخش‌های مختلف ورزش کشور از جمله وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری می‌تواند مسیر ورزش قهرمانی کشور را با چالش‌های جدی روبه‌رو سازد. بر اساس مرور سیستماتیک مطالعات پیشین برنامه‌ریزی فرایندمحور و تدریجی، انطباق برنامه فراسیون با فراسیون‌های جهانی، نظارت و مدیریت حواشی و شایعات، استانداردسازی شاخص‌ها و محورهای ارزیابی عملکرد، سیستم جامع نظارتی پویا در باشگاه‌ها و سازمان لیگ، تقدم اقدامات راهبردی بر اقدامات سلیقه‌ای، نگاه مدیران و مسئولان ورزش کشور به ورزش مدارس به‌عنوان پایه ورزش قهرمانی، طراحی ساختار متناسب ورزش قهرمانی از جمله مفاهیم و کدهای اولیه مرتبطانند که از دل داده‌های مرتبط با الزامات مدیریتی - مکانیزم‌های ساختاری و سیستمی حاصل شدند.

بسترهای مالی - اقتصادی: این مقوله به بسترها و زمینه‌های اقتصادی لازم اشاره دارد. مفاهیم این مقوله شامل تأمین مالی مستقل، خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری، شاخص‌های اقتصادی، بازاریابی و محرک‌های اقتصادی است. شمعونیان و همکاران (۲۰۱۹) اشاره می‌کنند که بین وضعیت موجود و مطلوب در تمام شاخص‌های مؤلفه مالی و اقتصادی (تأمین بودجه استعدادیابی، بودجه تحقیق و توسعه، بودجه برای راه‌اندازی سبک‌های جدید) در ورزش کشور شکاف مشهود وجود دارد و معتقدند برای رسیدن به وضعیت مطلوب، مدیران فراسیون‌ها باید توجه خاصی به عوامل مالی در بعد قهرمانی داشته باشند. به عقیده آنان یکی از دلایل عمده ضعف ورزش قهرمانی وجود همین خلأهای اقتصادی است. بنابراین نظام ورزش قهرمانی برای توسعه این مهم و پر کردن خلأهای اقتصادی حاضر، باید به دنبال راهبردی باشد تا منابع مالی و فیزیکی به‌صورت عادلانه بین رشته‌های مختلف ورزشی و حتی استان‌ها تقسیم شوند، چراکه برخی از رشته‌های ورزشی از نظر مالی بیشتر در مضیقه‌اند (فراهانی و همکاران، ۲۰۲۰). پیش‌بینی و تدوین سیاست‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت به‌همراه راهکارهای عملیاتی و اجرایی جهت کاهش وابستگی نظام ورزشی به منابع دولت و ایجاد انگیزه برای حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در ورزش قهرمانی توصیه می‌گردد (کشاور و همکاران، ۲۰۱۹). بر اساس یافته‌ها، راهبردهای چون عدم وابستگی به منابع مالی دولتی، ردیف بودجه مستقل، سرانه مستقل، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تجاری‌سازی باشگاه‌ها و در ادامه واگذاری آنها، مشارکت صنایع، تولید ناخالص داخلی، توسعه صنعت توریسم ورزشی، ارتقای تصویر برند ورزش قهرمانی و بسته‌های محرک اقتصادی از جمله بسترهای مالی - اقتصادی است که در مطالعات پیشین به‌عنوان عوامل اقتصادی مرتبط مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

بسترهای اجتماعی و فرهنگی: به‌دلیل ارتباط و همپوشانی بین عوامل اجتماعی و فرهنگی، این دو عامل در یک مقوله صورت‌بندی شد. گارسیا^۱ و همکاران (۲۰۰۷) در تحقیقات خود دریافته‌اند که موفقیت برخی کشورها در ورزش‌هایی خاص، ناشی از موقعیت‌های فرهنگی - اجتماعی و علاقه به آن ورزش‌هاست. در ایران رشته‌هایی که سبب موفقیت در مسابقات مهم شده‌اند، همان‌هایی هستند که یا ریشه در فرهنگ عامه مردم دارند (کشتی و وزنه‌برداری) و یا دارای سابقه مناسبی‌اند (تکواندو)؛ به‌نحوی که بیشتر مدال‌های کسب‌شده توسط ورزشکاران ایرانی در مسابقات معتبر از سال ۱۹۸۴ تاکنون توسط ورزشکاران این سه رشته ورزشی کسب شده است (افتخاری و همکاران، ۲۰۱۷). قهرمانی جواد فروغی در المپیک توکیو ۲۰۲۰ که در رشته تیراندازی به‌دست آمد نیز به‌نحوی تبلور فرهنگ سلحشوری و وطن‌پرستی ایرانیان است که در کمان آرش کمانگیر که از اسطوره‌های فرهنگ ایرانی است، معنا پیدا می‌کند. از منظر بازاریابی اجتماعی ورزش به‌عنوان یک نهاد اجتماعی موجب ارتقای جایگاه برند شرکت‌های تجاری می‌شود و شرکت‌ها از همراهی با ورزش خوشنامی کسب می‌کنند. شرکت‌ها از طریق حمایت مالی، فرهنگ مسئولیت‌پذیری خود را به نمایش

^۱. Garcia

می‌گذارند که این عامل تأثیر مثبتی بر وجهه حامی دارد و هرچه حامیان از منظر اجتماعی مسئولیت‌پذیرتر باشند، دیدگاه و تصور افراد نسبت به وجهه آنها مطلوب‌تر خواهد بود. مفاهیم و مضامین پایه‌ای چون همراهم‌سازی افراد مرجع مانند سلبریتی‌ها و نیروهای علمی و مذهبی، برگزاری رقابت‌های بین‌المللی ورزش بانوان، کاهش محدودیت رسانه‌ها در پوشش خبری ورزش بانوان، تغییر نگاه مردم به ورزش قهرمانی، نگرش مثبت جامعه و خانواده‌ها به فعالیت‌های ورزشی و قهرمانی، تأکید بر روحیه جوانمردی و ارزش‌های ملی-زبانی قومی از جمله اقدامات فرهنگی - اجتماعی در توسعه ورزش قهرمانی است که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

بسترهای سیاسی: حوادث و وقایع دنیای حاضر نشان می‌دهند که امروزه ورزش به‌طور اجتناب‌ناپذیری با سیاست پیوند خورده است. تمایل افکار عمومی به کسب اخبار و اطلاعات مربوط به رویدادهای ورزشی، از یک سو و انعکاس گسترده وقایع ورزشی از طریق رسانه‌های جمعی از سوی دیگر سبب شده است که قلمرو ورزش و سیاست روزبه‌روز به هم نزدیک‌تر شوند، به طوری که تفکیک عرصه ورزش از دنیای سیاست و جدایی آن از بازی‌های سیاسی، امر ساده‌ای به نظر نمی‌رسد (علیزاده و همکاران، ۲۰۲۰). کشوری که در عرصه ورزش بتواند موفق باشد، موفق به کسب وجهه سیاسی و به تبع آن قدرت بیشتری را در سطح جهان به دست خواهد آورد و از طریق این قدرت می‌تواند به پیشبرد اهداف سیاسی خود کمک شایانی کند (حکمتی و همکاران، ۲۰۲۰). بر اساس یافته‌های حاصل از مرور سیستماتیک، نگاه ملی و فراقومیتی در ورزش، تصمیم‌گیری عاری از سیاست‌زدگی، جایگزینی ضابطه‌مندی و شایسته‌گزینی در انتصابات، تقبیح گرایش‌های سیاسی در ورزش، کاهش تصدی‌گری دولت، حذف و تعدیل فعالیت‌های افراد شبه‌دولتی در امر مدیریت باشگاه‌ها و رقابت سازمان‌های شبه‌دولتی با بخش خصوصی، گسترش ارتباطات با فدراسیون جهانی و کشورهای صاحب‌نام، الگوبرداری از تجارب کشورهای موفق، تقویت دیپلماسی بین‌المللی از جمله بسترهای سیاسی لازم جهت توسعه ورزش قهرمانی محسوب می‌شوند.

بسترهای قانونی - حقوقی: این مقوله نیز در یک مفهوم محوری یعنی تدوین و طراحی نظام جامع حکمیت در ورزش قهرمانی کدگذاری شده است. عوامل حقوقی نیز مزید بر علت هستند و دولت می‌تواند با فراهم‌سازی بسیاری از عوامل حقوقی مورد نیاز، زمینه‌ساز دستیابی به اهداف توسعه ورزش کشور باشد. برای نمونه می‌توان به مواردی همچون تدوین و اصلاح اساسنامه فدراسیون بر مبنای اصول علمی و بین‌المللی، تدوین قوانین و طرح‌های حمایت از استعدادیابی در ورزش، تدوین نظام حقوقی قرارداد حامیان مالی، برخورد با مفاسد مالی، مقابله با نظام دلالی و واسطه‌گری در ورزش، قوانین استاندارد و الزام‌آور در زمینه روابط با حامیان، نظارت و ضمانت اجرایی در اجرای برخی قوانین مرتبط با تغییر نگرش جنسیتی در ورزش، استفاده از نیروهای حرفه‌ای در زمینه مسائل حقوق ورزشی اشاره کرد.

نیروی انسانی: بدون تردید می‌توان گفت که امروزه یکی از وجوه تمایز بین کشورهای توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته در ورزش قهرمانی، کیفیت نیروی انسانی فدراسیون‌ها، کمیته ملی المپیک و سازمان‌های ملی و منطقه‌ای ورزش (نظیر انجمن‌ها، هیأت‌های ورزشی و...) آنهاست. نیروی انسانی با کارایی و تخصص مناسب از جمله مهم‌ترین ارکان نظام ورزش قهرمانی است که با دانش و تخصص خود می‌تواند بر توسعه ورزش قهرمانی تأثیر زیادی داشته باشد (اندام و همکاران، ۲۰۱۶). موضوعات تربیت، جذب و آموزش نیروی انسانی در نظام ورزش قهرمانی سه مقوله مجزا و در عین حال به‌هم‌پیوسته‌اند که در قالب یک نظام جامع قابل اجرا خواهند بود. تأمین و تربیت نیروی انسانی متخصص، شایسته‌سالاری، استفاده از افراد متخصص، استفاده از مربیان کارآمد خارجی، طراحی نظام مربی‌گری نوین، فراهم‌سازی زمینه خلاقیت و نوآوری، توانمندسازی و یادگیری نیروی انسانی سازمان و استفاده از نیروهای داوطلب از جمله اقداماتی است که نقش مبرهنی در ارتقای سطح کیفی نیروی انسانی و توسعه ورزش قهرمانی خواهد داشت.

بسترهای علمی - آموزشی: در جهان امروز، پیشرفت و توسعه ورزش کشورها بر مبنای علم و دانش استوار است و پژوهش را باید مبنای همه تحولات و حرکات‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی دانست. توفیق در این زمینه در صورتی محقق خواهد شد که ساختار پژوهشی - علمی و آموزشی منسجم با سیاست‌ها و راهبردهای مشخص ایجاد و تقویت شود (افتخاری و همکاران، ۲۰۱۷). در خصوص بسترهای علمی لازم برای توسعه ورزش قهرمانی می‌توان به انجام طرح‌های پژوهشی منطبق با زیست‌بوم کشور، انجام مطالعات تطبیقی مرتبط با ورزش قهرمانی، انجام مطالعات میدانی پیرامون باشگاه‌های موفق در دنیا، پشتیبانی از طرح‌های علمی، افزایش

بودجه تحقیق و توسعه، حمایت از ارگان‌های مرتبط با طرح‌های علمی، برگزاری دوره‌های مربی‌گری، آموزش فنون و علوم جدید ورزشی، برگزاری دوره‌های بازآموزی ارتقای عملکرد و به‌روزرسانی دانش، افزایش نشریات تخصصی و مؤسسات علمی پژوهشی ورزشی، ایجاد پارک علمی، تحقیقاتی و فناوری در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و وجود مرکز ملی ورزش قهرمانی اشاره کرد.

بسترهای جغرافیایی - اقلیمی: این مقوله نیز در سه سطح عوامل طبیعی و جبر محیطی، عوامل جمعیت‌شناختی، نظام آمایش و قطب‌بندی سرزمینی ورزش‌ها دسته‌بندی شده است. جبر محیطی، یک وجه غالب جغرافیایی است که نقش تعیین‌کننده‌ای در فعالیت‌های انسانی دارد. کشورهایمانند آمریکا، استرالیا و ایتالیا با برخورداری از آب‌وهوای معتدل، در رقابت‌های المپیک نیز عملکرد مناسبی داشتند (هافمن و همکاران، ۲۰۰۴). در ایران نیز استان‌هایی مانند سیستان و بلوچستان، بوشهر، سمنان، قم، هرمزگان و یزد به دلیل جبر محیطی نامناسب عملکرد مناسبی در ورزش قهرمانی به نسبت شهرهای دیگر کشور نداشته‌اند (عسکریان و دخت باقر، ۲۰۱۵). ورزش به‌ویژه سطح قهرمانی یک فعالیت شهری محسوب می‌شود، در شهرها تجهیزات ورزشی بیشتر و امکان دسترسی آسان‌تر به آنها برای ورزشکاران وجود دارد، علاوه بر این، تعداد شهرهای هر منطقه را می‌توان عاملی اثرگذار بر توسعه ورزش آن منطقه در نظر گرفت. یک منطقه با فضای شهری بیشتر نسبت به مناطقی که فضای روستایی بیشتری دارند، احتمالاً از اقتصاد قوی‌تر و تیم‌های ورزشی با توان رقابتی بالاتری برخوردارند (قاسمی و همکاران، ۲۰۱۷). آب‌وهوا، مساحت، متوسط دامنه ارتفاعی، متوسط درجه حرارت، متوسط بارش، عدم اطمینان محیطی، تیپ اراضی، جهت شیب اراضی از جمله عوامل جبری محیطی است که می‌تواند عملکرد ورزشکاران در سطح نخبگی را متأثر سازد. تعداد شهرها، جمعیت، تغییرات جمعیتی و نرخ جمعیت باسواد نیز از جمله عواملی جمعیت‌شناختی مرتبط با بسترهای اقلیمی - جغرافیایی است که توسعه ورزش قهرمانی را متأثر می‌سازد. طراحی و ساخت اماکن ورزشی با توجه به مقتضیات فرهنگی - اجتماعی و اقلیمی، گزینش و انتخاب شهرهای مستعد برای برنامه‌ریزی ورزش قهرمانی و توزیع بودجه، نظام‌مندی مناطق، تأکید بر تقسیم‌بندی کشوری، ترویج عدالت منطقه‌ای، تأکید بر استعداد منطقه‌ای و اختصاص امکانات، از جمله بسترهای آمایش سرزمینی مرتبط با بسترهای اقلیمی - جغرافیایی است که در تحقق این امر نقش بسزایی خواهد داشت.

عوامل رسانه‌ای - تبلیغی: بر همگان پرواضح است که آگاهی‌بخشی به جامعه در راستای توسعه و ترویج ورزش برای همه جهت دستیابی به اهداف توسعه ورزش از اهمیت بسیاری برخوردار است و در این خصوص، رسانه‌های جمعی مانند تلویزیون و رادیو و همچنین شبکه‌های اجتماعی نقش بی‌بدیلی را در این مسیر بر عهده دارند. پوشش رسانه‌ای تلویزیونی رویدادهای ورزشی، تعامل خوب رسانه‌ها با سازمان‌های ورزشی و اهمیت دادن به ورزش، می‌تواند شرکت‌های تجاری را برای استفاده از فرصت به‌وجودآمده تشویق کند. به عبارتی شرکت‌های تجاری با حمایت از ورزش قهرمانی امکان حضور در صدر اخبار و برنامه‌های تلویزیونی را به‌وجود می‌آورند. بر همین اساس حمایت رسانه‌ای از ورزش، از طرفی زمینه حضور و سرمایه‌گذاری بخش‌های صنعتی و تجاری از ورزش را بیشتر خواهد کرد و از طرفی زمینه پذیرش عمومی حمایت‌های مالی از ورزش قهرمانی را افزایش خواهد داد (ملایی، ۲۰۱۸). عوامل رسانه‌ای - تبلیغی در ابتدا اشاره به صلاحیت حرفه‌ای اهل رسانه دارد. برخی از کدهای باز این مفهوم شامل توجه فرا رشته‌ای، ذائقه سازی و علاقه‌مندسازی به ورزش قهرمانی، ترغیب اسپانسرها، پوشش خبری رویدادها، اصل انصاف، شفافیت و بی‌طرفی، به رسمیت شناختن حق پخش، اعطای حق پخش و خروج از انحصار پخش توسط نهادهای حاکمیتی، تأسیس شبکه‌های مستقل و تخصصی ورزشی تلویزیونی و اینترنتی، تسریع و تسهیل پوشش رسانه‌ای ورزش بانوان، گسترش رسانه‌ها و پخش بیشتر رشته‌های ورزشی به‌غیر از فوتبال است.

سیستم جامع استعدادیابی: استعداد و توجه به فرایندهای علمی استعدادیابی یکی از اصول بنیادین در توسعه ورزش قهرمانی است. ایجاد نظام استعدادیابی مناسب با توجه به الگوهای موفق و مناسب راهبردی حیاتی در توسعه ورزش قهرمانی به‌شمار می‌رود. به‌طور خاص سیف‌پناهی شعبانی و خطیبی (۲۰۱۷) فرایند استعدادیابی و توجه به عوامل مرتبط با این امر را از مهم‌ترین عوامل در توسعه ورزش قهرمانی می‌دانند. گام‌ها و اقدامات متعددی بر اساس پژوهش‌های صورت‌گرفته به‌منظور تدوین نظام جامع استعدادیابی مورد تأکید

¹. Hoffmann

قرار گرفته است؛ از جمله هماهنگی فدراسیون و آموزش و پرورش و نهادهای استعدادیاب در امر کشف استعداد، راه اندازی کانون‌ها و پایگاه‌های آموزشی، پرورش استعدادها و سرمایه‌گذاری روی آنان، توسعه همکاری بین پایگاه‌های استعدادیابی و هیأت‌های ورزشی، استعدادیابی نوآموزان به روش علمی و تخصصی، سطح‌بندی ورزشکاران مبتدی و پیشرفته به لحاظ سطح آمادگی جسمانی و مهارتی و توجه به استعدادهای مناطق محروم.

شبکه حمایتی: دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهش خود یکی از عوامل مهم در پرورش افراد نخبه را حمایت از ورزشکاران در دوران قبل و بعد از قهرمانی در زمینه‌های مختلف عنوان کردند تا ورزشکاران بتوانند در دوره ورزش خود بدون هیچ دغدغه‌ای به ورزش قهرمانی بپردازند. خدمات حمایتی سهم مؤثری بر عملکرد ورزشکاران نخبه دارد، محیطی که ورزشکاران را از جنبه‌های مختلف حمایت می‌کند، احتمالاً موفقیت بین‌المللی آنها را افزایش می‌دهد. بنابراین با توجه به اینکه در ایران نیز طبق آیین‌نامه، قهرمانان رقابت‌های جهانی و المپیک، از تسهیلاتی مانند تسهیلات تحصیلی و غیره می‌توانند استفاده کنند، باید فدراسیون‌ها با کمک وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک با تدوین راهکارهای مناسب به این مهم جامه عمل بپوشانند تا موجب بالا بردن عملکرد و بهره‌وری ورزشکاران نخبه شوند (باقری و همکاران، ۲۰۱۹). برخورداری از مشاوره‌های علمی - تغذیه‌ای و روان‌شناسی، داشتن مربی تمام‌وقت و حمایت تحصیلی در ذیل حمایت فنی - علمی، تأمین هزینه‌های ورزش توسط فدراسیون، تحقق وعده‌ها و قراردادهای مالی توسط مسئولان، صندوق‌های حمایتی مالی از ورزشکاران و قهرمانان، حمایت‌های مالیاتی از اشخاص حقیقی و حقوقی، توجه به خواسته‌های حامیان مالی، مراقبت از برند شرکت‌ها و جلوگیری از بازاریابی پنهان، ثبت باشگاه‌ها به‌عنوان بنگاه‌های تجاری، تشکیل نهاد خیرین معطوف به حوزه ورزش، از جمله اقداماتی است که زمینه تقویت چتر حمایتی یا شبکه وسیع حمایتی از مخاطبان مرتبط با ورزش قهرمانی را فراهم خواهد آورد.

ویژگی‌های شخصی - روانی: در روانشناسی مثبت‌گرا، ورزشکاری که از سطوح بالایی از ساختارهای مثبت روانی برخوردار باشد، عملکرد فردی او نیز افزایش پیدا خواهد کرد. ویژگی‌های آنروپومتریکی افراد مستعد از جمله قد، وزن، انعطاف‌پذیری، آموزش‌پذیری، وضعیت رشد استخوان‌های ساق پا و ... همواره مورد توجه محققان بوده است (کیم و همکاران، ۲۰۲۰). تصویرسازی‌های ذهنی، مهارت‌های روانی و ذهنی ورزشکار، مهارت خودآنگیزی ورزشکار و اعتمادبه‌نفس و خودباوری بازیکنان، امید، کمال‌جویی فزاینده ورزشکار، نگرش مثبت، قد، وزن، انعطاف‌پذیری، آموزش‌پذیری از جمله ویژگی‌های روانی - و آنروپومتریکی هستند که نقش مهمی در عملکرد ورزشکاران دارند.

بسترهای فیزیکی: کیانی و بهرامی (۲۰۲۰) تجهیزات، امکانات و اماکن ورزشی را در ارتقای ورزش قهرمانی دارای بالاترین اولویت و بیشترین تأثیر می‌دانند. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) تسهیلات ویژه با اولویت دسترسی برای ورزشکاران قهرمانی را از ارکان موفقیت ورزش قهرمانی می‌دانند. سوتریادو شلیبری (۲۰۰۹) بیان کرد که تسهیلات تمرینی با کیفیت بالا می‌تواند به مقدار زیادی بر موفقیت ورزشکاران تأثیر بگذارد و به آمادگی آنها برای عملکرد بهتر و موفقیت‌آمیز در بالاترین سطح رقابت‌های جهانی و بازی‌های المپیک کمک خواهد کرد. علی‌دوست قهفرخی و همکاران (۲۰۱۴) معتقدند که وجود زیرساخت‌های لازم، امکانات مناسب و امکان دسترسی آسان برای علاقه‌مندان به ورزش از دلایل اهمیت در بین صاحب‌نظران بوده است، زیرا در صورت فراهم بودن و دسترسی آسان خیل زیادی از علاقه‌مندان می‌توانند به آن مراجعه کنند و از بین این افراد نفرات شاخص برای حضور در عرصه‌های قهرمانی انتخاب شوند. اماکن و فضاهای به‌روز، مکان‌های تمرینی استاندارد، کمیت فضاهای اختصاصی، افزایش سرانه روباز و سرپوشیده، ایجاد مراکز تخصصی ورزش قهرمانی، تجهیزات تخصصی برای قابلیت‌های جسمانی و روان‌شناختی، ساخت ورزشگاه‌های بزرگ از جمله کدهای اولیه مرتبط با مفهوم تجهیزات و اماکن هستند.

نظام برگزاری رویدادها: یافته‌های پژوهش نشان داد که بخش دیگری از عوامل مؤثر در ورزش قهرمانی تحت عنوان ارتقای نظام برگزاری رویدادها قابل دسته‌بندی است. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) افزایش شرکت ورزشکاران در رقابت‌های بین‌المللی را از عوامل

مهم پیشرفت و موفقیت در ورزش عنوان کردند. علی‌دوست قهفرخی و همکاران (۲۰۱۴) یکی از عوامل موفقیت ورزشکاران در رویدادهای بزرگ را تدارک اردوها و مسابقات دوستانه متعدد می‌دانند و معتقدند که یکی از دلایل عدم موفقیت فدراسیون جودو در فاصله زمانی چهار سال بعد از بازی‌های المپیک تا دوره بعد این است که عملاً در سال‌های اولیه برنامه مشخصی برای برگزاری اردو و حفظ و افزایش آمادگی ورزشکاران نداشته است. مشکل این است که فصل برگزاری مسابقات لیگ در داخل کشور حداکثر سه ماه به طول می‌انجامد و در بقیه سال هیچ برنامه‌ای برای حفظ آمادگی و پیشرفت ورزشکار وجود ندارد. بنابراین از دلایل احتمالی اهمیت آن از دیدگاه صاحب‌نظران، درگیر کردن ورزشکاران در طول سال در اردوها و برگزاری مسابقات است، زیرا در کشورهای توسعه‌یافته، پس از اتمام مسابقات بزرگی مانند المپیک، ورزشکار به حال خود رها نمی‌شود و فدراسیون برای مسابقات پیش روی خود، برنامه‌های مدونی دارد. افزایش تجارب برگزاری و حضور در مسابقات به‌عنوان مفاهیم ثانویه این تم شناسایی شد. برگزاری مسابقات برون‌مرزی، کسب میزبانی، اردوهای تدارکاتی، برگزاری منظم لیگ، توزیع متوازن مسابقات در استان‌ها، افزایش میزبانی‌های جهانی، میزبانی مسابقات گزینشی المپیک، حضور ورزشکاران در مسابقات ملی و بین‌المللی، وجود سیاست و استراتژی ملی برای میزبانی بازی‌های بزرگ، مشارکت بخش خصوصی در میزبانی مسابقات و اردوهای آمادگی داخلی و برون‌مرزی از جمله کدهای اولیه در جهت کسب این مهم یعنی ارتقای نظام برگزاری رویدادها در جهت توسعه ورزش قهرمانی است.

در جمع‌بندی پایانی باید گفت که ورزش قهرمانی از ارکان مهم توسعه ورزش در کشور است که اهداف آن افزایش جمعیت ورزش قهرمانی، بهبود کیفیت و کسب مدال در میدان‌های بین‌المللی، کسب وجهه بین‌المللی، حفظ و ارتقای جایگاه تیم‌های ملی در رتبه‌بندی‌ها است (آرین و همکاران، ۲۰۱۸). بر همین اساس برای دستیابی به مزایایی نهفته در ورزش قهرمانی و موفقیت مستمر در طول سال‌ها، سازمان‌های ملی ورزش باید به‌طور جدی شیوه‌های توسعه ورزش و مسیرهای نخبگی در ورزش را بهبود بخشند و برنامه‌ها و راهبردهای توسعه ورزشی را تدوین کنند (علیزاده و همکاران، ۲۰۲۰). به‌منظور تحقق اهداف ذکرشده همان‌گونه که بیان شد عوامل متعددی زمینه‌ساز تحقق توسعه ورزش قهرمانی است، اما باید توجه داشت که توسعه ورزش در سطح قهرمانی یک فرایند ایزوله، خطی، تک‌بعدی و بدون وابستگی به تمامی عوامل اثرگذار بر آن نیست، بلکه پدیده‌ای است چندوجهی و متأثر از عوامل متعددی است که نیاز است تا همه عوامل در کنار هم مورد توجه قرار گیرد و ضمن توجه به اولویت‌ها، از هیچ مؤلفه‌ای غفلت نشود (باقری و همکاران، ۲۰۱۹).

در نهایت بر اساس یافته‌های حاضر، به‌طور جامع و کلی پیشنهادهایی برای توسعه ورزش قهرمانی ارائه می‌شود: ۱. پی‌ریزی و استقرار نظام آموزش، تحقیق و توسعه ورزش قهرمانی، ۲. طراحی و استقرار نظام جامع نیروی انسانی ورزش قهرمانی، ۳. طراحی نظام حقوقی ایجاد تسهیلات تشویقی به‌منظور حمایت مالی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش قهرمانی، ۴. افزایش و شفاف‌سازی سهم ورزش قهرمانی از امکانات اعتباری، قانونی و مدیریتی ورزش کشور، ۵. طراحی برنامه جامع حمایت رسانه‌ای، ۶. شفاف‌سازی سیاست‌های ورزش قهرمانی به‌منظور پذیرش عمومی و مشروعیت هزینه‌های تخصیص‌یافته برای توسعه ورزش قهرمانی، ۷. طراحی و استقرار نظام استعدادیابی و شایسته‌سالاری به‌منظور شناسایی، جذب و پرورش ورزشکاران، مدیران، مربیان، داوران مستعد در ورزش قهرمانی، ۸. ایجاد بسترهای لازم اخذ میزبانی رویدادهای ورزشی معتبر بین‌المللی، ۹. طراحی نظام دیپلماسی ورزش قهرمانی به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های این حوزه، ۱۰. طراحی و توسعه محرک‌های حمایتی (فنی - علمی، مالی، اجتماعی)، ۱۱. طراحی نظام جامع آمایش ورزش قهرمانی کشور متناسب با ظرفیت‌های فرهنگی - اجتماعی هر زیست‌بوم، ۱۲. بازناندیشی در فرهنگ اجتماعی مردم (محدودیت‌های عرفی - دینی، نژادی و جنسیتی، و جایگاه‌یابی مجدد اجتماعی ورزش قهرمانی)، ۱۳. استفاده از ظرفیت‌های مالی اقتصادی چون سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تأمین مالی مستقل از حاکمیت، ظرفیت‌های بازاریابی چون بحث حمایت‌گری در ورزش از جمله پیشنهادهایی است که می‌تواند بستر ساز توسعه ورزش قهرمانی در سطح ملی و فراملی مورد توجه قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان مراتب قدردانی و قدرشناسی خود را از صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور به‌عنوان حامی مالی پژوهش و یکایک صاحب‌نظرانی که با بذل عنایت خویش امکان به انجام رسیدن این پژوهش را فراهم کردند، ابراز می‌کنند. این اثر تحت حمایت مادی صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور (INSF)، برگرفته شده از طرح شماره (۴۰۰۴۱۹۲) انجام شده است.

References

- Adib Roshan, F., Talebpour, M., & Peymanizad, H. (2018). Drawing the scenario of elite sports of Khorasan Razavi province in 1404 horizon. *Sport Management and Development*, 6(3), 168-186. (in Persian).
- Alidoust Ghahfarokhi, E., Sajjadi, S. N., Mahmoudi, A., & Sa'atchian, V. (2014). The evaluation of development priorities and strategies of judo championship in Iran. *Journal of Sport Management*, 6(2), 231-246. (in Persian).
- Alizadeh, V., Shahla'i Bagheri, J., Honari, H., & Shabani Bahar, G. (2020). Determine Strategies and Consequences of Handball Development of IRAN Based on the Grounded Theory approach. *Sport Management and Development*, 9(4), 88-108. (in Persian).
- Andam, R., Aghae, A. A., Anbarian, M., & Parsajoo, A. (2016). Strategic Analysis of Women's championship sports of Hamedan province with SWOT Technique. *Contemporary Studies on Sport Management*, 6(12), 1-16. (in Persian).
- Arian, E., Yousefi, B., & Eydi, H. (2018). Build and Validate Scale Of Female Elite Athletes Support In Championship Sport. *Sport Management Journal*, 10(2), 271-257. (in Persian).
- Askarian, F., & Dokhtbagher, N. (2015). Identify the reasons for the success or failure of countries in the Olympics. *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2(2), 11-18. (in Persian).
- Bagheri, H., Morsal, B., Fahiminejad, A., & Rashid Lamir, A. (2019). Identification of Factors Affecting the Attraction of Sponsors in Championship Sport (Case Study: North Khorasan Province). *Journal of Sport Management*, 11(4), 761-785. (in Persian).
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport management review*, 12(3), 113-136.
- Eftekhari, O., Benar, N., Emami, M., & Mansor Sadeghi, M. (2017). Presenting a Measurement Model for Barriers to Development of Iran Women's Volleyball at the Macro, Middle and Micro Levels. *Sport Management Studies*, 8(40), 40-60. (in Persian).
- Farahani, A., Keshavarz, L., Rezaei Soufi, M., & Marviesfahani, N. (2020). Analysis of Factors Influencing the Behavior of Sport Managers for Managing and Managing Crisis in Iranian Championship Sports. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 7(2), 39-52. (in Persian).
- Faulkner, A., McNamee, M., Coveney, C., & Gabe, J. (2017). Where biomedicalisation and magic meet: Therapeutic innovations of elite sports injury in British professional football and cycling. *Social Science & Medicine*, 178, 136-143.
- García, P. C., Castro, J. A. D., & Santos, J. M. S. (2007). The economic geography of football success: empirical evidence from European cities. *Rivista di diritto ed economia dello sport*, 3(2), 67-88.
- Ghasemi, H., Keshavarz, L., & Barati, A. (2020). Providing an interpretive structural model for the development of sport for all based on global approaches. *New Trends in Sport Management*, 8(29), 25-38. (in Persian).
- Government, H. M. (2015). *Sporting Future: A New Strategy for an Active Nation*. London: Cabinet Office.
- Green M, Houlihan B. *Elite sport development: Policy learning and political priorities*. Routledge; 2005 May 6.
- Haut, J., Grix, J., Brannagan, P. M., & Hilvoorde, I. V. (2017). International prestige through 'sporting success': an evaluation of the evidence. *European journal for sport and society*, 14(4), 311-326.

- [Hekmati, M., Dinani, M. M., & Hosseini, R. N. S. \(2020\). Designing a model for development of women sports with an emphasis on sports as a social phenomenon: What do we need?.](#)
- [Hoffmann, R., Ging, L. C., & Ramasamy, B. \(2004\). Olympic success and ASEAN countries: Economic analysis and policy implications. *Journal of Sports Economics*, 5\(3\), 262-276.](#)
- [Keshavarz, L., Bahmanzadeh, M., & Keshavarz, M. M. \(2019\). The Analysis of Factors Affecting at the Behavior of Sports Managers in the Success of Iran's Sports Team in 2022 Asian Games. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 6\(2\), 25-40. \(in Persian\).](#)
- [Keshavarz, L., Farahani, A., & Mohammadkhani, J. \(2018\). An Analysis of Factors Affecting the Behavior of Iranian Championship Sport by Scenario Planning Approach. *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5\(1\), 99-108. \(in Persian\).](#)
- [Khorsandi Fard, M., Pemani Zad, H., Ismail Zadeh Ghandahari, M. R., & Kashtidar, M. \(2019\). Designing Model of Effective Marketing Chaotic Management in Environment of Development of Athletic Sport of Iran by ISM Model. *Sport Management Studies*, 11\(56\), 181-204. \(in Persian\).](#)
- [Kiani, M. S., & Bahrami, S. \(2020\). Prioritizing financial resources, sports equipment and facilities in promoting championship sport \(case study of Hamadan province\). *journal of motor and behavioral sciences*, 3\(2\). \(in Persian\).](#)
- [Kim, M., Do Kim, Y., & Lee, H. W. \(2020\). It is time to consider athletes' well-being and performance satisfaction: The roles of authentic leadership and psychological capital. *Sport Management Review*, 23\(5\), 964-977.](#)
- [Mallaei, M. \(2018\). The Study of Factors Influencing Championship Development in Provinces of Iran and Designing a Proposed Model. *Sport Management Journal*, 10\(4\), 757-775. \(in Persian\).](#)
- [Miryousefi, S. J., & Salajeghe, M. \(2018\). Identification and Prioritization of National-Religious Identity Factors Affecting Cultural Development of athletic Sport from Athletes Point of View. *Sport Management Studies*, 10\(51\), 121-140. \(in Persian\).](#)
- [Sandelowski, M., & Barroso, J. \(2006\). *Handbook for synthesizing qualitative research*. springer publishing company.](#)
- [Seifpanahi Shabani, J., & Khatibi, A. \(2017\). Explanation and analysis of effective factors on progress of the Iran Volleyball at championship level. *Sport Management and Development*, 6\(2\), 17-31. \(in Persian\).](#)
- [Shabani, A., Razavi, S. M. H., & Hadavi, F. \(2020\). Developing an Analytical Structural Model for the Development of Women's Championship Sport. *Contemporary Studies On Sport Management*, 9\(18\), 53-64. \(in Persian\).](#)
- [Shamounian, E., Mohamadian, F., & Nobakht Ramazani, Z. \(2019\). A Survey on the Productivity of Sports Federations in Professional Dimension. *Sport Management Studies*, 11\(55\), 143-162. \(in Persian\).](#)
- [Sotiriadou, K., & Shilbury, D. \(2009\). Australian elite athlete development: An organisational perspective. *Sport management review*, 12\(3\), 137-148.](#)